

ԱԶԳԱՅԻՆ

« Թո՛ղ մտաւտուր լինի ո՛վ որ մեր
« հայրենի եկեղեցւոյ հնութեանն և միտ-
« թեան վեհ տաճարին, Ս. Գրիգորի տան,
« և նորա հայրապետին իրաւունքն ու
« փառքը նոստանցնել կուզէ հանուր ազ-
« գին առաջ : »

« Օ՛հ և օն արտայէ Տէր, եթէ խրիմ
« եանի ոգին և երկամուսնքն այգ-պիտի
« ինչ մտաբերած է : »

Այսպէս կազաղակէ խրիմեան Սրբա-
ղան իր վերջին հրաժարագրոյն մէջ :
Այսպէս կազաղակէ Նորին Սրբազնու-
թիւնը իւր աշխարհի, և ինչպէս յայտ-
նի է՝ մինչեւ իսկ կերպնու. մինչդեռ՝
դարձեալ առաջի աշխարհի կեցած են,
իւր պատրիարքութեան ատեն Ս. Էջմի-
ածնի ամենայն Հայոց Հայրապետական
Աթոռոյն և նորա վեհափառ Գահակալին
իրաւանց ու փառաց դէմքը դարձե-
լուն ու բռնած ընթացքը :

Կնշանակեմք հոս մէկ քանին, որով-
հետեւ մեք երբեք չեմք ընդունիր լի
խօսքով անցնիլ, մեք երբեք չեմք ըն-
դունիր երգնու :

Ա. — Ազգային երեսփոխանութեան
Ժողովոյ մէջ, ի ներկայութեան հաղա-
բարու ունեցողաց, երբ Էջմիածնի վե-
հափառ Հայրապետին կանգալը (Սոյ
ինչոյն վերաբերեալ) կկարգացուէր, և
երբ երեսփոխան մը կանգալին պարունա-
կութեան վրայ ամենայն եռանդեամբ
երեսփոխանաց ու շաղբութիւնը կհրա-
ւիրէր, անդիլին մէկը հա՛ջ գոչե-
լով ծագրեց : Բողոք եղաւ այս ծաղ-
րաբանութեան դէմ, բայց խրիմեան Սրբ-
բաղան անտարբեր կեցաւ, և ծիծաղե-
ցաւ ոմանց հետ :

Բ. — Ազգային երես. ընդհ. Ժողովոյ
մէջ, ի ներկայութեան հաղաբարու ուն-
եցողաց, երբ երեսփոխան մը ծաղեց և
այսպէս անուանեց Էջմիածնի վեհափառ
Հայրապետն ու նորա ազգարարութիւն-
ներն ու յորդորը, դարձեալ անմիջապէս
բողոքներ եղան, բայց խրիմեան Սրբա-
ղան դարձեալ անտարբեր կեցաւ, և
ծիծաղեցաւ ծիծաղողաց հետ, մինչդեռ
պարտաւոր էր ստատել և յանդիմանել
ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Ա-
թոռոյն և նորա վեհափառ Գահակալին
դէմ եղած այս հրապարակական և պաշ-
տօնական ծայրագոյն անպատուութեան
անխիղճ հեղինակները :

Գ. — խրիմեան Սրբաղան, Ս. Էջմի-
ածնի Աթոռոյն հաւատարիմ մնալու
ուխտեալ խրիմեան, Ս. Էջմիածնի Հայ-
րապետին փոխանորդ եղող խրիմեան,
իւր պատրիարքութեան օրով թոյլ կու-
տայ, որ Ս. Էջմիածնի Աթոռոյն համար
հանգիստաւոր կերպիւ առաջի Աստուծոյ

հաւատարմութիւն ուխտող Մկրտիչ ե-
պիսկոպոսն Սոյ կաթողիկոս ըլլայ, և
կարեւորութիւն չտար ամենայն Հայոց
վեհափառ Հայրապետին կողմանէ կան-
խած զգուշութեան հրաւիրանացն յոր-
դորանաց :

Դ. — Մկրտիչ եպիսկոպոս Սոյ կա-
թողիկոս ըլլայ, և տակաւին վիճակին
օգտակար դործ միջդործած՝ կգրէ Պատ-
րիարքարան, և կազանջէ, որ Սոյ Գե-
հա՛յն ընդհ. Բ. Գրեհն ամսական սահ-
մանուի իրեն համար, և Աթոռը տեղա-
փոխէ :

Սոյ կաթողիկոս Մկրտիչ եպիսկոպոս
մէկ կողմանէ այս իշխանաւորական պա-
հանջումները կընէ, և միւս կողմանէ խը-
րիմեան Սրբաղան ազգային վարչութեան
հետ կմտաւոր, և կազանջէ որ Սոյ
կաթողիկոսը ազատ ըլլայ, առանց Պատ-
րիարքարանի գլխութեան՝ Սոյ վիճա-
կին առաջնորդական ընտրութեանց, վո-
ւախութեանց ու վաւերացման համար,
մինչդեռ՝ նորա իշխանութեան տեղին
սանձահարել պարտաւոր էր :

Ե. — Այս ամենը կըլլան խրիմեանի
Պատրիարքութեան օրով : Իսկ երբ կհը-
րաժարի, իւր կուսակից թերթերն կսկը-
նին առաջարկել որ Սոյ կաթողիկոս Մը-
կրտիչ եպիսկոպոսն, — զոր ուխտագրեց
հրատարակած է ամենայն Հայոց վեհա-
փառ Հայրապետն, — միանգամայն թուր-
քից պատրիարք ըլլայ, և վեհափառ
Հայրապետն ալ անոր յանձնէ իւր փոխա-
նորդութեան պաշտօնը, և հաւատայ թէ
պիտի վարէ հաւատարմաբար . . . :

Տե՛ս, ընթերցո՛ղ, և բաղդատէ խը-
րիմեան Սրբաղանի խօսքն ու դործքը,
երդունն ու դործքը :

Պատրիարքարանը՝ խրիմեան Սրբաղա-
նի հրաժարագրոյն համար Բ. Գրեհն պա-
տախան ուղած ըլլալով, ծանուցուեց է-
թէ հրաժարագիրը պաշտօնէից Ժողովէն
անցած և օգտատափառ Սուրբանին հա-
ւանութեան ուղղուած է :

Խրիմեան Սրբաղանին հրաժարականին
ընդունումը ըլլալը կհաստատէ հետեւեալ
դէպքը :

Երեքշաբթի օրը Նորին Սրբազնու-
թեան կողմանէ թագրելի դրուեց է Բ.
Գուռը, որ վանայ Պողոս վարդապետ
կարինէն վան անցնելու ազատ ըլլայ : Բ.
Գրեհն ետ տրուեց է այս թագրելը՝ ծա-
նուցուելով թէ հրաժարած ու հրաժա-
րականն ընդունումը ըլլալով պաշտօ-
նական յարաբերութենէ դադարած է :

Ելմտական խորհուրդը երեսփոխանաց
գերատաւախ փոխանորդ Հօրէն գրով
խնդրեց է, որ 1873 մայիս 1 էն մինչև

1874 մայիսի մուգաթան (18000 զր2)
վճարել հաճի : Նորին գերապատուու-
թիւնը պատասխանեց է, թէ ինքը ար-
դէն Ս. Պատրիարք Հօր վճարած է ո՛չ
միայն յիշեալ տարուանը, այլ նաև 1874
մայիսէն մինչև 1873 մայիսի մուգաթան :

Ահաւասիկ խրիմեան Սրբաղան կպար-
տաւորի այս 36000 զր2ին հաշիւն ալ տալ
համարատուութեան ատեն, որ հարկաւ
տեղի պիտի ունենայ :

Այս խնդրոյն վրայ այս անգամ ասկէց
աւելի խօսիլ չեմք ուզեր :

Այս չարթու մայրաքաղաքս եկան Տ.
Փիլիպպոս և Կիւրեղ վարդապետք, որք
դաւառները այցելութեան պաշտօն ու-
նէին, և յետոյ դադարեցան Պատրիար-
քարանի օրոշմամբ :

Ասոնցմէ զառ, Կիլիկիոյ վիճակէն մայ-
րաքաղաքս եկած է Տ. Եղիշէ վարդա-
պետ, որ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ամե-
նասիրելին էր և նորա ամեն դործոց ու
ջանից ջերմեանդ պաշտպան ու ջատա-
գով : Կրեմք, թէ այժմ բոլորովին թըշ-
նամեցած է : Այսպէս երբեմն Գաղա-
տիոյ Առաջնորդ Արիստակէս եպիսկո-
պոսն ալ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին հետ
կատուած էր, բայց ի վերջոյ սկսան չա-
րաչար ատել զիրար և բաժնուեցան :

Կամ Կիլիկիոյ կաթողիկոսը ոչ զոր շա-
հել գլտէ, կամ իր դժբաղդութիւնն է,
որ քովը գտնուողները այսպէս կբաժնը-
ուին :

Նոյնպէս այս չարթու մայրաքաղաքս
եկաւ Բորթուկալեան Էֆէնտի, որ թու-
դադի վարժարանին դասատուն էր, և
վերջերս բաւական հալածանք ու նեղու-
թիւն կրեց՝ յիշեալ քաղաքին ազգայնոց
մէջ ծանր խռովութիւն ծագելով :

Խրիմեան Սրբաղան՝ Երես. Ժողովոյ
երրորդ ատենապետին զրկած հրաժա-
րագրոյն հետ նամակ մ'ալ ուղղեց է, ու
րով զինքը պատրաստ կցուցնէ ի դատ
մանել և պատասխան տալ ուր որ կուզ-
ուի՝ իր վրայ եղած ամբաստանութեանց
համար : Նորին սրբազնութիւնը որոշեց
է՝ այս նամակին պատճէնն ալ հրատա-
րակել :

Խրիմեան Սրբաղանի կողմանէ Բ. Գու-
ռը զրկուած տաճիկերէն հրաժարագրին
պատճէնն է հետեւեալը, զոր դիւանը
զրկած է մեզ չորեքշաբթի օրը, բայց
նոյն աւուր թերթով չկրցանք հրատա-
րակել՝ ուշ հասնելուն պատճառաւ :

Գիւանը միանգամայն կծանուցանէ
մեզ, թէ Մատիս խմբագրին ալ անօր-
շտուեցաւ պատճէնը, այլ երկրորդ ան-
գամ ուղղուեց տրուեցաւ :

Մագաւմը Արի Նեղարեթի ձեռքէն խա-
րիճկէն :

« Մարուզ տայիլէրի տիր քի

« Սայէի ինայէթ վայէի հազրէթի փառի-
շահիտէ տէօրթ սէնէտէն պէրու խաւարէսի-
նէ մին զայրի իսթիհադ մէմուր պու-
լունտուղում միլլէթի ածիզանէմ Պաթ-
րիդիլի միհմա էմքէն խաւարէ խտէ կէ-
միլ վէ պու երեզտէն Տէվլէթ վէ Միլլէ-
թէ խրամէթ իյլէմէք արզուսունտա պու-
լունմուշ իսէմտէ , պիր միւտտէթ տէն
պէրու վիճուտի ածիզանէմէ թարի օ-
լան հալը զաաֆ սէպէպինտէն նաչի
խրամէթի մէզքիւրէնին մաթլուպը վէճհ
իլէ խաւարէսինէ վիճուտմէ մէպուպ իւ-
լիթիտար պուլունմուշ օլտուղումման ,
էօմրի ածիզանէմի միւվաղըպը իֆապը օլ-
տուղում էտիյէի խայրիյէ ճէնապը փա-
տիշահինին ետա վէ թէքրարը իլէ իմրար
իթմէք իւղրէ լուծֆէն վէ ինայէթէն
ապար ածիզէրինի Պաթրիդիլի մէզքիւր-
տէն աֆիլ վէ իթլադ , վէ թէվէճիւհա-
թը ալիյէ վէ հիւսնիւ նազարը մապի
տիտարը հազրէթի Նեղարեթի փէնհալէ-
րի քէմաքեան միլլէթի չաքիրանէմէ հադ-
դը ածիզանէմտէ իրտաֆ վէ էրզան իլէ
մազհարի մէրահիմ վէ էչֆադ պուլուն-
մապըզըմ խուսուտունա միւսաատէի ի-
նայէթատէի ասըֆ էքրէմիլէրի պիտիլի
վէ մէպուլ պուլունմադ նիազընէ ճիւ-
րաթ դըլընտը : Օլ պապտէ վէ հէր հա-
տէ էմր ու ֆէրման հազրէթի մին լէ-
հիւ էմրին տիր :

1290 Շապան 26

1289 Թըլընի էվլէ 6

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

« Առ վսեմ. Նախարարն Արտաքին
գործոյ .

« Օգտատիրաւ կայսեր հովանաւորու-
թեան ներքեւ չորս տարիէ հետէ ազգիս
պատրիարքութեան պաշտօնը կը վարեմ
անարժանաբար : Փառիաքելի էր ինձ այս
միջոցաւ իմովանն ծառայել Տէրութեան
և ազգիս , սակայն ժամանակէ մը ի վեր
նուստուրութեան անձին եկած տկարու-
թեան պատճառաւ սոյն պաշտօնն ըստ
արժանւոյն վարելու անկարող գտնուած
եմ : Հետեւաբար կը խնդրեմ որ իմ օ-
րերս վեհափառ կայսեր կենաց աղօթող
ըլլալով անցունելու համար շնորհ ընէք
արձակել զիս պատրիարքութեան պաշ-
տօնէն , և Ձեր վսեմութեան բարձր հա-
մակրութիւնն ու խնամքը՝ ինչպէս յա-
ռաջ՝ նոյնպէս և յայսմ հետէ Ազգիս և
նուստուրութեան վրայ շարունակել :

1290 Շապան 26

1873 Հոկտեմբեր 6

Լրագրոյ 829 րդ թուովն՝ Տիգրանա-
կերտէն Ասորոյ վրայ տրուած տեղե-
կութիւն մը հրատարակած , և մեր կող-
մանէ ալ քանի մը խօսք աւելցուցած է-
ինք :

Ասորոյ գեր . կաթողիկոսին արժ. փո-
խանորդն՝ իբր պատասխանի յիշեալ
յօդուածոյն՝ հետեւեալ նամակը զրկած
է մեզ , որ արժանի է ուշադրութեան :

... Խմբագիր

Լրագրոյ 829 թուոյն մէջ Տիգրանակերտէն
եկած նամակի մը պարունակութիւնը հրատա-
րակուած էր , որուն մէջ Ասորիք իբրեւ թէ
Արժ. Պետրոս Պատրիարքի Բ. Դանէն Պատրի-

արքութեան հրովարտակ , և պատուոյ նշան
ընդունած ըլլալուն՝ և Հայոց Պատրիարքարանի
իրաւասութեանէն ելած ըլլալուն կը խոսովին և-
ղեր : ... Խմբագիր , զուք ալ ասոր վրայ
զիտողութիւն ընելով այսպէս կըսէք : Թէ՛ « Ա-
սորիք ի զուր կը խոսովին , որովհետեւ Բ. Դանն
զեռ. այս մասին որ և է տնօրնութիւն ըրած
է . թէպէտ և Ասորոյ Պատրիարքին կողմանէ
առաջարկութիւն եղած Բ. Դանն , բայց Հայոց
Պատրիարքարանի և Բ. Դանն մէջ խնդիրը մնաց
ի կախ . բաժանման խնդիրն ընող Պատրիար-
քին ընտրութիւնը վաւերացած չէ տակաւին ,
և կարծեմք Ասորոյ մեծագոյն մասն չեն ու-
ղեր պատրիարքանին և ին . » : Վերոգրեալ նա-
մակը իւր ստորոտը ստորագրութիւն չունենա-
լուն , մեզ համար կարեւորութիւն չունի , և
փոքրամասնութեանց ալ մտնայ մեզ անվայել ,
միայն զործոյն համառօտութիւնը ի վեր տու-
եալ ձեզ կը հաղորդեմ , որպէս զի այս փոքր-
ոյն նկատմամբ նամակ կամ որ և է գրութիւն
մը եթէ հրատարակէք՝ արդարութեանէ չը չը-
ղէք : Արժանապատիւ Պետրոս Պատրիարքի ընտ-
րութիւնը , վաւերացումը և օծումը եղած , և
բոլոր Ասորիք Պատրիարք ընդունած լինցած
խնդիր մ'է . առկայ բնաւ տարակցոյ չի վեր-
ցնէր , և սակեց յայտնի կերեւայ թէ՛ ձեզի տե-
ղեկութիւն տուող նամակին հեղինակը կամ ին-
քը Ասորի չէ , կամ , եթէ է , ուրեմն մեր ազ-
գի վրայ բնաւ դադարած մը չունի եղեր . հոս
արժան է ուրեմն պատմել ընտրութիւնը հա-
մառօտի :

Արժանապատիւ Պետրոս Պատրիարք նախ
կերեւորեալ , բոլոր Ասորի բնակեալ քաղաքաց
մէջ հանրագրութիւններ ստորագրուելով ամեն
կողմէն բերուեցաւ ի Տիգրանակերտ . յետոյ ,
Ար. օծման արարողութիւնը եղաւ 13000 ժո-
ղովրդեան , տասը եպիսկոպոսաց , բազմաթիւ
կրօնաւորաց ներկայութեան , և Վ. Կաթողիկոսի
կողմանէ պաշտօնապէս տեղեկագրուեցաւ , նա
և Վ. Պօլսոյ Հայոց Պատրիարք Խրիմեան Սրբա-
զանի . թէ բարեխնամ կառավարութեան և
թէ Հայոց սրբազան Պատրիարքէն թէպէրքնա-
մէնէր հասան , որոնցմով իբրեւապէս իւր Բ-
րենց խնդակցութիւնին կը յայտնէին :

... Խմբագիր , կարծեմ այս կարճառօտ
տեղեկութեան վրայ ալ կը բարեհաճէք դուք
ևս Պատրիարք ճանչնալ զայն :
Գալով ձեր զիտողութեան այն մասին թէ
« Ասորոյ ողջամիտ մասը հակառակ են իրենց
պատրիարքին Հայոց Պատրիարքարանի իրաւա-
սութեանէն ելելու ուղեւուն » : Ասոր պատասխա-
նը ձեզ կը թողում տալ , « բնականաբար » ի
անխտոր օրինօք լուծել բարեհաճելու : Այժմ
մեր Պօլսոյ ճանապարհորդելուն վրայ ալ փոքր
ի շատէ տեղեկութիւն մը տալով , գրութեանս
վերջ կուտամ :

Մեր ժողովրդեան ողջամիտ մասը խնդրու-
ղի մը մտողց Արժ. Պատրիարքին , որպէս զի
Պօլսոյ երթալով պատրիարքութեան հրովար-
տակ և ապարանի մը ֆէրմանը ձեռք ձգէ .
խոնարհեցաւ այս արդար պահանջման և հա-
սանք ի Պօլսոյ : Նախ և առաջ մեր պարտակա-
նութիւնը ճանչնալով զիմեցինք ի Պատրիարքա-
րանն Հայոց . հոս ցաւ ի սիրտ յայտնել պար-
տաւորեալ եմ , որ Արժ. Խրիմեան սրբազան
Պատրիարքի կողմանէ ցուրտ ընդունելութիւն
մը , և ... առաջարկութիւն մ'ալ եղած է :
Ահա սակէ ետքը կսկսի մեր Բ. Դանն ներկա-
յանալը , որն որ բարձր . Խարիճիյէ միւլիլին ,
Երուսաղիմայ փոխանորդ Գեր. հօր հետ այս
մասին տեսակցելէն զկնի , տեղւոյս լրագիրք
ալ այլ և այլ մեկնութիւններ տուին , պատ-
րիարքի ընտրութիւնը անվաւեր է(1) և ին . ը-
սելով . բայց Գերապատիւ Փոխանորդ հօր
տրուած պատասխանը թէ բարեխնամ կառավա-
րութիւնը , և թէ մեր ժողովուրդը չը կրնայ
զոհացնելուն՝ մանաւանդ Տիգրանակերտէն ,
Մարտինէն , Թուրքաղիյէն , Մուսուլէն , Ուր-
ֆայէն և այլ տեղերէ առ մեծ Եպարդոսն ուղ-

(1) Հոս արժան է համարիմ յիշատակել Մէճ-
լիսի Խառի առ Պատրիարքն Ասորոյ ուղղեալ
մէկ թէգընի պիւրն մէջի ստաղը . « Պու. քէ-
րէ մէջիս ձեռք ինքիս ալ օլունան Պետրոս բա-
հիպէ » և ին :

ղեալ հանրագրութիւններ հոս հասան , և մեզ
անկ եղած պատասխաններն և տեղեկութիւն-
ները մեր կողմանէ արուեցաւ : Ուրախ եմ որ
մեր այս թշուառ վիճակին մէջ չը մերժեց մեր
ճայնը արգարատէր կառավարութիւնը , և ար-
դարութիւնը ուշ կամ կանուխ անթերի գոր-
ծագրելուն ալ ամենամեծ յոյսը մեզ տուաւ , ու-
րուն անձկանօք սպասել որոշուած է :

... Խմբագիր , մենք որ այս տեղ օտա-
րակոն , անպաշտպան և մեր արդար ճայնը
լսելի ընելու համար ձեզի պէս չատ մը լրա-
ղիւններ չունինք , ուրեմն ինչո՞ւ անխղճաբար
մեր այս խոցեալ սրտերը նորէն կը խոցէք : Ա-
մեն Ազգ յառաջագիւծութեան շուրջին մէջ է ,
բայց մեր Ազգը տակաւին նոր կսկսի յառաջ-
գիւծութիւն ազազակել . ո՞վ կը հաւատայ թէ
այս մեծ աղբը տան և իններորդ դարուն մէջ
կապրի . պատմութիւնը աչքերնուդ առաջը բե-
րէք , բոլոր ազգաց նախանձը շարժող Ասորոյ
ազգին սղալքը , այսօր գիրք կը խնդրեն , օ-
րիորդներ դատարարակութիւն կաղապակեն :
Ահա ասոնք են . . . Խմբագիր , մեր խնդրած
ները , և կարծեմ ամեն ողջամիտ հայեր ալ
մեզ ասոնք կը բաղձան . ուստի մի նեղէք զմեզ
ո՞վ վեհանձն հայեր , և եթէ կարելի է , օգ-
նեցէք իսկ : Այս աղբը ձեզ բնաւ թշնամի ե-
ղած չէ , և չպիտի ըլլայ յաւիտեան :

1873 հոկտ. 16 Կ. Պօլսո

Փոխանորդ
Պատրիարքի Ազգին նախնի
Ասորոյ
Տէր Դանիէլ

Անհնար է որ այս նամակն անցնինք ա-
ռանց գիտողութեան : Առաջիկայ առ-
թիւ բաւական ըսելիք ունիմք :

Պատրիարքական փոխ. Հօր կողմանէ
Խառիկատարի Տէր Մարտիրոս հօր նամա-
կին պատասխանող գիր մը՝ այսօր ուշա-
տեն ընդունելուն համար՝ առաջիկայ
չորեքշաբթի առաւր մնաց :

Նոյնպէս Շապլին-Գարահիտարի Գաղ-
ժողովոյ կողմանէ զրկուած նամակի մը
հրատարակութիւնը :

Հ Ր Ա Ի Ի Ր

ԱՌ ԱՆԴԱՄԱՎԱՐՎԱՐԹԱՊԵՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Մեծապատիւ էֆէնտիք
Ազգ. վարժապետական ժողովոյ թ .
նիսալ պիտի գումարի յառաջիկայ կիւ-
րակէ հոկտ . 21 , ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղե-
ցին Ղալաթիոյ :

Ատեան պիտի բացուի ժամ 6 ին և
գոյուի 10 ին :

Ուստի կհրաւիրուիք զՁեզ որ բարեհա-
ճիք դալ և Ձեր պաշտօնը կատարել աղ-
գաւիրաբար : Մնամ յարգանօք

Ի գիւմոյ վարժ. ժողովոյ
Ատեապետ
Ս. Մէլայէլեան

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՅ

1. Ընթերցումն Ատեապետութեանց
2. Շարունակութիւն վիճարանութեան
նախակրթարանի դրարաւ և աշխարհա-
բաւ լեզուին վրայ :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական պալատան նախորդ-
դիւանապետ Բէֆիդ պէյ՝ դատաստա-
նական բարձրագոյն ատենին թէմիլի
Հուդուդի բաժնին նախագահ անուանե-
ցաւ :

— Պօլսոյ քաղաքապետ կարդեցաւ՝
թղթատարութեան և հեռագրութեան
նախորդ վերատեսուչ Ֆէյզի պէյ :

— Եղեւնադատ ատենին նախորդ նա-

խաղաճ Սալիմ էֆենդիի՝ թղթատարութեան և հեռագրութեան վերատեսուչ անուանեցաւ :

— Եղեռնադատ ատենին նախագահ կարգեցաւ Հաճի Ահմէտ էֆենդի :

— Առաջին տատիճանի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Սամս կղզւոյն կառավարիչ Գօթիաքի փաշային :

— Մէլանիկի նորընտիր կառավարիչ Միտհաթ փաշա երէկ մայրաքաղաքէն ուղեւորեցաւ իւր պաշտօնատեղին :

— Մայրաքաղաքի անդղիական գեւորատունը խմանալով, որ Պէյօղլու գաղանի ընկերութիւն մը կայ՝ Անդղիոյ երեւելի գործարանաց յատուկ գրոշմները ու թղթեայ գօտիները նենդեւ համար, Բ. Գրան ծանուցեր և խնդրեր է արգելել, որպէս զի գործարանաց փնաս չըլլայ :

— Գոնեայի կուսակալութեան մէջ այս տարի արմաթնուալ ըլլալուն պատճառաւ, բարձրագոյն հրամանաւ արգելուեր է՝ դուրս արմաթ հանելը :

— Թաթաղայի յանտիւն թատրոնին տնօրէնը հարցաքննութեան ենթարկուեր է, ներկայացեալ թատերախաղի մը մէջ խռովայցող ու գրգռիչ խօսքեր գոնուելուն համար :

— Երկար ժամանակ մայրաքաղաքիս ուստական գեւորատուն առաջին թարգմանութեան պաշտօնը վարող վախճանեալ Նիքօլա Պիղանի որդին՝ Բօլ Պիղանի, որ յիսուն տարիէ հետէ գեւորատուն մէջ պաշտօն վարած և շատ տառն հիւպատոսութիւն ըրած է, և յետոյ դադարեալ էր, անցեալ շաբաթ օրը մեռնելով՝ հետեւեալ օրը յաղարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ ի ներկայութեան ուստական գեւորատնին, և բոլոր պաշտօնակալաց գեւորատուն ու հիւպատոսարմաթի :

— Աղիլիյէի թունա չողենաւն ընկըլմանդ անդղիական չողենաւն ալ ծանրապէս փնասուած ըլլալով՝ ցամաքը քաշուած է, և բեռները կտարպուի :

— Նախորդ ամսոյն վերջերը իսկէն տէրունի մէջ պատահած հրդեհին ճարակ եղեր են 100 խանութ, 3 տուն, և 2 խան, որոց արժէքը 10000 լիւրայի չափ կհաշուեն :

— Վերջին օրերս կաղին գինը բարձրացաւ, 12500 անտուկ կաղ բեռնաւորեալ նաւ մը՝ ընկըմած, և այս բեռն ունեցող նորիշ նաւու մ'ալ ընկըմելուն վրայ՝ կասկած ըլլալուն պատճառաւ :

— Երբեք կողմերը 6 տարեկան տաճիկ տղեկ մը կրն հօր մը կնիստով ողջուկիլեր մեռեր է : Նոողք մեծ զգուշութիւն ընելու են՝ իրենց որդիքն այսպիսի արկածներէ ազատ պահելու համար :

— Անցեալ շաբաթ Լիւթիլի հայադործի փուռէ մը հրդեհ պատահելով, հովին ստատկութեան պատճառաւ երեք թիւ եղեր, և 200 խանութ, 48 սրճարան, 10 փուռ և երկու բաղանեաց փայտեայ կողմերը մախիւր գարձեր են :

— Լալիքնի բանալին մէջ գոնուող բանտարկեալը Բամադանի երրորդ գիշերը փախեր են՝ պահանջող մղկիթը գոնուած տեսն : Կառավարութիւնը խոյն ստաիկան ու զօրք հանելով, շատը

բռներ, և միայն հինգը տակաւին ձեռք չեն անցեր :

Խիլայի խանութեան վրայ արշաւող ուստական զօրքը և հրամանատարն ճամբայ ելեր են՝ Ռուսատուն դառնալու համար : Խանը բաւական տեղ հետերին եկեր, և մեծ յարգանքով բաժնուեր է : Հրամանատարն 500 տեղեւոր հրացան և բաղում թնդանօթ ընծայեր է Խանին, որպէս զի կարող ըլլայ պաշտպանել իւր երկիրն ու իշխանութիւնը :

Միհրեա Բեդրապուրիէն այս լուրը կուտան, ուրիշ կողմնէն ընդհակառակն կ'ըմանուցանեն, թէ ուստական զօրքը Խիլայի շրջակայ ցեղերուն դէմ մարտնչել ստիպուած է, և անհնարին դժուարութեանց կպտտահի :

— Ամերիկայի Հատարակապետութիւնն ուղեւոր երկաթուղեաց վրայ պատահած արկածներուն առաջին առնուլ, յանձնաժողովայ մի միջոցաւ ծրագիր մը ներկայացուցեր է աղղային ժողովոյն և ընդունուեր է : Այս ծրագրոյն մէկ տրամագրութեան նայելով՝ այսուհետեւ եթէ ամերիկեան երկաթուղեաց մը վրայ դիպուածով մէկը մեռնի, ընկերութեան կողմէն 85 հազար ֆրանկ փոխարինութիւն պիտի ըլլայ մեռնողին ծառանդորդաց : Եթէ Տաճկաստանի մէջ ալ այսպիսի կարգադրութիւն մը ըլլայ, Թրամպայի ընկերութիւնը պիտի հարկադրի իւր շահուն մեծ մասը այսպիսի փոխարինութեանց համար վճարել :

— Սպանիայէն եկած վերջին տեղեկութեանց նայելով՝ Գարլստանը այլ և այլ պատերազմաց մէջ յաղթուեր, փախեր ու ցերեցան եղեր են, և Գարլստան զօրաց շատը գաւառիք ըլլալով՝ իրենց քաղաքները քաշուեր կամ Գաղղիա անցեր են : Նոյն խի Տօն Գարլստի համար կըսուի թէ իւր տիկնոջ հետ Գաղղիոյ սահմանը ապաստաներ է՝ իւր ձեռնարկութեան յաջողութենէն յոյսը կտրելով :

— Ամերիկայի մէջ երեք միլիոն հակ բամպակ կայ, որոյ գինը 170 միլիոն րիւալ է : ասկէջ զատ 100 միլիոն րիւալ արմաթ պատրաստ կայ : Թէ՛ բամպակն և թէ՛ արմաթն օտար երկիրներ պիտի փոխադրուին և փոխարէնստակ պիտի թափին Ամերիկա, որով ինչպէս նաեւ կառավարութեան ըրած օգնութեամբն կ'յուսացուի որ երկրին դրամական նեղութիւնը կ'լիւրնայ :

— Զոնդայի մէջ գեանաչարժ պատահելով շատ առներ փնասուեր են : Յունաստանի ուրիշ մէկ երկու կողմերն ալ գեանաչարժ պատահեր, և փնասուց պատճառ եղեր է :

— Իտալիոյ կառավարութիւնը վերջնական կերպիւս որոշեր է՝ խաղաղութեան ժամանակ 214,000 զօրք ունենալ :

— Սաքսոնիոյ թագաւորը՝ որ ժամանակէ մը հետէ անկողնոյ կծառայէր, մեռեր, և տեղը անցեր է որդին : Հանգուցնալն՝ Գերմանիոյ կլյոմ կայսեր քեռայրն էր : Տարիքը՝ 72 էն աւելի : 1854 ին թագաւորած է : Որդին 45 տարեկան է :

— Ռուսական զօրքը Խիլա մտած ա-

տենը, Խանին պալատին մէջ խելմը կարի մեքենաներ, գինի և այլ այսպիսիք գոնուեր են : Շրջակայ ցեղերը այն կողմերէն անցնող ուստ կարավաններէն դըրաւեր են զանոնք, և Խանն ալ անոնց ձեռքէն առեր է :

— Գաղղիոյ կառավարութիւնը այս առաջին անգամ գեւորատնութիւն հաստատուեր է Թունուսի իշխանութեան համար : Կերեւի, թէ Գաղղիա այսպէս կուղէ իւր աղղեցութիւնը վերահաստատել այս երկրին մէջ, որ վերջին պատերազմին պատճառաւ նուազեցաւ :

— Բեդրապուրի մէջ երկու ամիսէն յետոյ խիստ մեծ շքեղութեամբ պիտի կատարուի Անդղիոյ թագուհոյն երկրորդ որդւոյն հետ Ալեկսանդր կայսեր օրիորդին ամուսնութեան հանդէսը : Մայրաքաղաքիս ուստ գեւորատնն ալ յատկապէս հրաւիրուած է : Այժմէն շատ իշխանք ու իշխանուհիք հրաւիրուած են : Անդղիոյ թագուհին ալ Բեդրապուրի պիտի անցնի, և ներկայ պիտի գոնուին Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանն ու իշխանուհին ալ :

— Փարիզի Օբէրայի թատրոնին մէջ ամսոյս 17 ին գիշերը հրդեհ պատահելով՝ մոխիր գարձեր է : Մարդոյ կորուստ չկայ :

— Վիէնայի Արուեստահանդէսին բացուելէն ի վեր 3 միլիոն 562 հազար հոգի մտեր են հոն, բայց 1 միլիոն 800 հազարը մուտք չեն վճարեր :

— Իտալիոյ կառավարութիւնն այս անգամ եկեղեցական խելմը կալուածներ ալ գրաւեր, և անոնց մէջէն դուրս ելնել չուզող կղերն բռնութեամբ արտաքսեր է : Իտալիոյ կառավարութիւնը այս մասին յաջողած տեսն, անդին Գերմանիոյ պէս հօգի կայսրութիւն մը մեծ դժուարութեանց կպտտահի :

— Եւրոպական լրագրաց մէջ այս օրերս հրատարակեալ ցուցակի մը նայելով՝ զինուորութեան համար Եւրոպիոյ համայն տէրութեանց ըրած տարեկան ծախքը 2 միլիար 668 միլիոն ֆրանկի կը հասնի :

— Գերմանիոյ զինուորական գործոց պաշտօնեայն առաջարկեր է, որ իւրաքանչիւր զինուորի համար եղած 843 ֆրանկ տարեկան ծախքը աւելնայ :

Պէտք է գիտնալ, որ Անդղիա՝ 1950, Գաղղիա՝ 1000, Պելճիգա և Հոլանտա՝ 940, Տաճկաստան՝ 700, Իտալիա՝ 900, Աւստրիա՝ 863, Յունաստան՝ 823, Սպանիա՝ 800, Ռուսիա՝ 750, Տանիմարգա՝ 720, Սերվիա՝ 576, Բոթոուկալ՝ 565, Նորվեկիա՝ 505, և Շուէտ՝ 400 ֆրանկ տարեկան ծախք ունին ամեն մէկ զինուորի համար :

— Ռուսաց կառավարութիւնը նկատելով որ երկրին մէջ արեւելութեան մուլութիւնը օր յօրէ յառաջ կերթայ, և բաղմաթիւ ընտանիք այս պատճառաւ յետին տատիճան թշուառութեան կհասնին, մայրաքաղաքին մէջ գոնուող 183 գինեւորները դոցեւ տուեր, և ուրիշ քաղաքներ ալ հրաման զրկեր է որ այս պէս վարուին :

Տաճկաստանի մէջ ալ եթէ այսպիսի անօրինութիւն մ'ըլլայ՝ անհամար ընտանիք երջանիկ պիտի ըլլան, և անհամար

սիրտերէ օրհնութեան աղաղակներ պիտի լսուին կայսերական բարեխնամ կառավարութեան համար: Արեւելոյ թիւեր վերջին ժամանակներս չափազանց յառաջ գացած է. երեկոյեան ժամը 12 էն յետոյ գինեատներու մէջ հաւաքուող և մինչև ժամը 2-3 նստող բազմութեան տեսարանը արդարեւ սոսկալի է. քանի տըխուր ու թշուառ է դոցա ընտանեաց վիճակը:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ			
ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ			
17	Հոկտ. Գշ.	երեկոյ.	33-29
18	»	Եւ. բացուեցաւ.	35-19
»	»	դոցուեցաւ.	35-39
19	»	Ուր. բաց.	35-29
»	»	դոց.	34-
20	»	Շրթ. բաց.	35-13
17 Հոկտ.			
Ստիւթէ Ժէնէրալի բաժնիք	Անդ. լիւր.	8,50	
Գրէտի » »	Օսմ. »	12, 5	
Գրէտի Օսթրո-թիւրք » »	» »	5,	
Երկաթուղեաց հին » »	Փր.	125,	
» »	» »	70,	
Թրամուէյ » »	Օսմ. լիւր.	11,20	
1865ի փոխառութիւն » »	Փր.	540,	
1865ի » »	» »	543,	
1869ի » »	» »	286,	

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Աղբ. Հիւանդանոցի մամարանէն ելած թէ հասարակ և թէ հարսանեաց և այլ հանգէտներու համար ծաղկաղարդ փայլուն և գեղեցիկ մամար կծախուին Չաքմաքըրար Եօզուչու Մեծ-Նոր խան միջնայարկ թիւ 49 Հիւանդանոցի դրասենեկին մէջ: Հարկ եղած տաւն կրնան ամեն ոք ամէն տաւն իրենց ուղած ձեռքի ու գիրքով մեղրամամ գտնել հոն արժան դնով:

Գաղղիական լեզուաւ գրագրութեան համար հայ երիտասարդ մը կուզուի: Պատրաստութիւն ունեցողը կհրաւիրուի առ անօրէն լրագրոյս:

ԹԱՏՐՈՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԲԱՅՈՒՄՆ
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿԱՅ 1873-74
ՇԱԲԱԹ

20 Հոկտեմբեր 1873 գիշեր ժամ 2 1/2
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Պ.ՄԱՂԱՔԵԱՆԻ
ԵՐԿՈՒ ՅԻՍՆԱՊԵՏՔ

ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՅԵՐԻՍ ԱՐԱՐՍ
Հէնէն: Ռ.Շ. Թարգմանիչ Թ. Թէրզեան
ՁԱՒԵՇՏ
ՄԱՐԴՍ ԿԱՏԱՐԵԱԼ 2Է

ԳՈՒՄԱՆՏԱՐԻԱ

Կիպրոսի այս աղնիւ և սննդարար գիւնին որ մարմին ու արիւն զօրացնելու և ստամոքսի ու ժ տալու համար շատ անգամ փորձուած և մեծ օգուտներ տեսնուած է: 3 էն մինչև 20 տարեկան և Անգլիանու. արդայ աղնիւ և մարմին 2 էն մինչև 10 տարեկան գիւնիներ, և ուրիշ քանի մը տեսակի զուտ և մարմին գիւնիներ, և պատուական օղիներ են, որ ամեն առեւոյ շատ ցոյց պիտի ըլլայ. զմեւ չիշէնելով կը ծախուի չափաւոր գիններով և Պոլիս Թաշմիզ վաղոց թիւ 9 մաղաղան Օ Ք այն մարդոցով չը զմեւածներն երաշխաւորեալ չեն:

ՅԱՆՈՍԻ
ՅԱՂԱԴՄ ՊԱՊԻՆ ԵՒ ԺՈՂՈՎՈՅ ՆՈՐԱ
Ե Ի ՅԱԼԵԼՈՒԱՄ
Ի ՏԳՐԱՆԻ ՍԵՐՅ ԿՄԻՆԷԷ ԼՅԵՄԷԷ
Ի ՎԵՐԵՐԶՈՒՄ 1871

Գեր. Ա. յիւղեան Գարբիէլ սրբազան արքեպիսկոպոսին թարգմանութեամբ Ս. Եւթիմիոսի տալարանէն իւր ընծայեալ այս պատուական գիրքն ամեն բանասիրաց խորին ուշադրութեան արժանի է:

Հաւանականաբար գերմանացի հմուտ աստուածաբանի մը գրէն ելած ստեղծական տնուամբ գրեթէ քրիստոնէական հաւատոյ ամէն մասանց զեղծմանց վրայ իմաստութեամբ կը խօսի, և մասնաւորապէս պաղական եկեղեցւոյն հեազհետէ ընդունած սխալ վարդապետութիւնները մէկիկ մէկիկ կը նշանակէ: Յանոսը վերջին պաղական ժողովէն յառաջ գրուած սակայն ժողովոյն ընդունելիք հերեպիկոսական վարդապետութիւնը ժամանակին նշաններէն գուշակելով կը խայտառակէ. եկեղեցական իրաց և անցիկ խորին հմուտութիւն, առողջ և անաչառ գիտողութիւն կերեւի այս գրքին մէջ:

Իսկ Հայր Կէթէի առ Պիոս Թ. Վատիկանեան ժողովոյն և իւր կողակից գէմ գրած հուշակար թղթոյն թարգմանութիւնը այն գրքին յաւելումն է. կարժէ որ ամեն մարդ կարդայ: Թարգմանութեան գեղեցիկութիւնը գիրքին արժէքը աւելցուցած է:

Գիւն է ամենայն տեղ 56 դրուրէ: Նաեւ Ս. Եւթիմիոսի մամլէն ելած և հեռակալ կարեւոր հրատարակութիւնը:

ՉԱՅՆ ԲԱԶՄԱՅ. Գիւն 19 ղշ.
ԱԶԳԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ, Միշտ վարդապետի Համբարում, Գիւն 10 ղշ:
ԲԵՆԻՄԱՐԻ ՅԻՍԵԿԻՆԻ ԿԵԱՆՔԻ. Գործ Յէրզիմանդ Շմիղի. Թարգմանութիւն ի գերմաներէնէ՝ Փ. Վարդանեան: Գիւն 7 ղշ.
ՍԻՄԵՈՆ վարդապետի Ապրանցոյ սակս պահաւանեանց դարմի և մամիկոնեանց սեռի. Գիւն 10 ղշ.

ՈՒՍԱՆԷԼՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ. Հատուած առաջին. Պատմութիւն Հայոց Գիւն 23 ղշ.

ԱՐԱՅԱՄ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԿԵԱՆՑԻՈՑ. պատմագրութիւն անցիկ իւրոց և Նատր Շահին Պարոյ: Գիւն 20 ղշ.

ՉԱՔԱՐԻԱ ՍԱՐԿԱՆԱԳԻ Պատմագրութիւն: Գիւն 57 ղշ:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ տօնից անցելոյ Սեւանոյ վանուց: Գիւն 12 ղշ.

ԲԵՂՊԵՐԻ ԼԵՍԱՆԸ ԹԻԻՐՔԻ
(ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹՈՒՐԲԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ)
ՔԻԹԱՊԸ ԹԱՍԸ
(ԳԻՐԳ Թ.)

ԴԱՎԱՏԻՏԻ ԱՐԷՊԻՅԷ
(ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱԲԵՐԷՆ)

Կրթութեան Տ.Տ. Եւթիմիոսի գաղափարներ յառաջադրանքներով մէջ խոստացած ահա կատարելի՝ նոր ու գիւրուսոյց եղանակաւ և ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹՈՒՐԲԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ անուամբ տաւն երկու հատոր գաղափարներ հեղինակելով: Բանաւոր առիթներ ստիպելին զիս իսկզբան սոյն իններորդ (բաւագիտութիւն արարեւն) և ապա հետզհետէ միւսները տպագրել տալու: Կդտնուի կամուրջին գլխի պարագան և ամէն Հայ գրավաճառաց քով ի գին (10) տաւն գաճեկանի:

Վրան ձեռագիր ստորագրութիւն չի կրող օրինակը նենգեալ է:

Պ. Գալսեան

ՃԱՇՈՑ-ԳԻՐԳ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ՏՊԵԱԼ

Ի ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԵԶՄԻԱՆԵԻ
1872-ՈՅԻԱ
Ա.

Կարի գգուշութեամբ ըստ հնագոյն ընտիր ընտիր Աստուածաշունչ և ճաշոյ ձեռագրաց սրբագրուած է, ոմանց հան-

գիտաւոր տօնակատարութեանց և արաւորութեանց համար ևս կարեւոր խրատներ և հրահանգներ յաւելցուեցան, որք անտարակոյս Հայաստանեայց Ս. եկեղեցւոյ պաշտօնէից մեծ գիւրութիւն պիտի ընծայեն, և նոցա սրտից գոհունակութիւնք պիտի դրաւեն:

Ճաշոցի մէջ եղած ճառերն ևս ձեռագիր հին և ընտիր ճառերուց համաձայն սրբագրուած են:

Տպագրութիւնը նոր և միջակ գեղեցիկ տառերով և խիստ մաքուր է:

Առաջին տեսակին գինն է՝ Օտմանեան Եօթն տակ, իսկ երկրորդին՝ չորս:

Սոցա տարբերութիւնք գրից և թըղթոց վերայ է:

Կվաճառւին Կ. Պոլիս Մերձան չարչը թիւ 29, Պաղատասար աղա Սրապեանի գրատունը:

PILULES HOLLOWAY
ԴԵՂԱՀԱՏԻ ՀՈՂՈՒԻՒՆ

Լեարգի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, նաեւ զղային ակարութեան, ու ժաթափութեան և տիբութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անհափառութեանց հետքերը: Սրտի և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախառնութիւն, կուծուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ լեցուած կաղեր, գլխի ցաւեր կը վանէ. մարսողութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ՝ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական դերք կը գտնուի:

ONGUENT HOLLOWAY
ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՂՈՒԻՒՆ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք բուժելու մասին ունեցած պարամական յատկութեանցը չհաւատարի բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թուխուոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (շերտիւնէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կլանան. օգտակար է նաեւ հարրուի, հաղի, սրտի բարակման, մանուսնի օղացաւ (Էէլ) ըստ ձեռնարկութեան: Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբ խոյլ (սըրաճա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը զիմարաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով:

Աւելի առնել ուղղը կը հրաւիրուի առ հեղինակն տրքթոր Հոլլուէն ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 553:

ՊԱՅՄԱՆՔ ՓՈՒՆԶԻ

- 1.—Փոռնը 2ՈՐԵՔՏԱՐԹԻ և ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի:
- 2.—Տարեկան բաժանորդագինն է միայն չորս արծաթ մէճիս՝ կանխիկ վճարելի թէ՛ մայրաքաղաքիս և իւր արուարձանաց և թէ՛ գաւառաց համար:
- 3.—Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի:
- 4.—Տեղական ու գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:
- 5.—Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց խանութները և ձեռքէ ծախողներու քով:
- 6.—Մանուցման տողը 40 փարայ է մէկ անդամի համար: Աւելի աժան կըլլայ աւելի անդամներու համար:
- 7.—Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Աւաճաճեան, Կ. Պոլիս Արաճա-Համամ Խալիլ խան միջին յարկ թիւ 19:

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ
Հ. Ս. ԱՎԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆԻ ԹԻՒՆ Ս. Դ. ՊԱՐՏԻՉՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. ԵՆԱՆՔԻԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԵՆՅԱՐԿ ԻԹԷ 12.